

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Milana Kamlacha a JUDr. Marie Součkové v právní věci žalobkyně **L. V.**, proti žalované **České správě sociálního zabezpečení**, se sídlem Praha 5, Křížová 25, o kasační stížnosti žalované proti rozsudku Městského soudu v Praze č. j. 2 Cad 58/2005 – 33, ze dne 3. 5. 2006,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se z a m í t á .**
- II.** Žalobkyni **se n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou kasační stížností napadla žalovaná (dále též „stěžovatelka“) v záhlaví uvedený rozsudek Městského soudu v Praze, kterým bylo zrušeno její rozhodnutí ze dne 18. 5. 2005, č. X, a věc jí vrácena k dalšímu řízení. Tímto rozhodnutím Česká správa sociálního zabezpečení přiznala žalobkyni ode dne 5. 4. 2005 starobní důchod ve výši 4656 Kč měsíčně podle ust. § 29 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 155/1995 Sb.“). Základní výměra činila 1400 Kč. Výpočtový základ pro určení procentní výměry důchodu podle zákona č. 155/1995 Sb. byl stanoven částkou 3643 Kč, jeho výše odpovídala osobnímu vyměřovacímu základu za roky 1986 – 2004. Procentní výměra pak činila ke dni vzniku nároku na důchod za 41 roků pojištění 61,50 % výpočtového základu, tj. 2241 Kč. Procentní výměra vypočtená podle zákona č. 100/1988 Sb. činila 3256 Kč, byla tedy pro žalobkyni výhodnější. Žalovaná ke stanovené výši důchodu poznamenala, že výdělků žalobkyně za dobu od 1. 1. 1986 do 31. 10. 1991 nebyly prokázány.

Městský soud v Praze při svém rozhodování vycházel z následujícího skutkového stavu: Z osobního listu důchodového pojištění znějícího na jméno žalobkyně ze dne 10. 5. 2005 je zřejmé, že žalobkyně v období od 1. 1. 1986 do 26. 5. 1990 vykonávala

zaměstnání, v době od 27. 5. 1990 do 31. 10. 1991 pečovala o dítě. Od 1. 11. 1991 do 31. 12. 2002 vykonávala samostatnou výdělečnou činnost, od 13. 1. 2003 do 28. 12. 2004 opět zaměstnání.

V řízení o přezkoumání rozhodnutí žalované předložila žalobkyně při jednání dne 14. 9. 2005 členský průkaz bývalého ROH č. 00288557 na jméno L. Š., (jednalo se o jméno žalobkyně v prvním manželství). V tomto členském průkazu byly vlepeny známky - členské příspěvky za roky 1986 – 1989.

Po provedení tohoto důkazu žalovaná požádala o tento členský průkaz za účelem vypracování evidenčního listu žalobkyně. Dále požádala o poskytnutí lhůty 3 měsíců k rekonstrukci příjmu žalobkyně v období od roku 1986 až do října roku 1989 a vydání nového rozhodnutí ve věci.

Přípisem ze dne 16. 2. 2006 žalovaná soudu sdělila, že při absenci evidenčního listu není oprávněna sama dovodit výši vyměřovacího základu v jednotlivých letech. Ve věci rozhodne teprve na podkladě právního názoru soudu, tedy jeho jednoznačně formulovaného pokynu, jakou výši vyměřovacího základu v jednotlivých letech má žalobkyni zhodnotit.

Žalovaná nezpochybnila, že žalobkyně byla v letech 1986 – 1991 zaměstnankyní O. v P. 2. Její bývalý zaměstnavatel však žalované nezaslal vyplněné evidenční listy důchodového pojištění žalobkyně podle ust. § 38 a § 39 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 582/1991 Sb.“). Žalovaný proto při stanovení výše starobního důchodu zohlednil prokázanou dobu zaměstnání jako dobu pojištění, nezapočetl však příjmy za roky 1986 – 1991.

Soud zjistil, že v rozhodném období od 1. 1. 1986 do 31. 12. 2004 stanoveném v souladu s ust. § 18 odst. 1 a 4 zákona č. 155/1995 Sb. neměla žalobkyně vykázaný příjem při výkonu zaměstnání od 1. 1. 1986 do 26. 5. 1990. Období od 27. 5. 1990 do 31. 10. 1991, kdy pečovala o dítě, měla zohledněno jako náhradní dobu pojištění podle ust. § 12 odst. 1 a § 5 odst. 1 písm. r) zák. č. 155/1995 Sb. V období od 1. 1. 1986 do 31. 10. 1989 se jí podařilo prokázat příjem na základě zaplacených měsíčních příspěvků bývalému ROH. V době od 31. 10. 1989 do 26. 5. 1990 již žalobkyně výši svého platu žádným způsobem neprokázala.

Soud má za to, že pokud není výše příjmů žalobkyně doložena evidenčními listy důchodového pojištění bývalého zaměstnavatele, lze zjistit příjem žalobkyně i jiným způsobem, např. mzdovými listy nebo jinými důkazy. Žalobkyně však nemá žádný doklad ani mzdovou výčetku vydávanou zaměstnavatelem každý měsíc při dobírce platu. Výši platu dosahovanou od 1. 1. 1986 do 31. 10. 1989 dokládala pouze zaplacenými měsíčními známkami v členském průkazu bývalého ROH znějícím na její jméno. Výše jednotlivých měsíčních příspěvků byla stanovena přesnou procentuální částkou hrubého příjmu zaměstnance, který byl členem ROH. Lze z nich proto zpětně dovodit výši příjmů, kterých žalobkyně v tomto období dosahovala. Tyto známky jsou jediným důkazem, který byl ohledně výše příjmů žalobkyně zajištěn.

Soud tedy dospěl k závěru, že skutečnost, že zaměstnavatel žalobkyně nesplnil svoji zákonnou povinnost podle ust. § 39 zákona č. 582/1991 Sb. a nezaslal žalované evidenční listy důchodového pojištění žalobkyně s vyznačením jejího příjmu za jednotlivá časová období, nemůže být přičítána k tíži žalobkyně, pokud je možné výši příjmu v rozhodném období zjistit jiným způsobem. Podle soudu lze v projednávaném případě zjistit příjem

žalobkyně v období od 1. 1. 1986 do 31. 10. 1989 z výše zaplacených měsíčních příspěvků bývalému ROH.

Městský soud v Praze proto rozhodnutí žalované zrušil a věc vrátil žalované podle ust. § 78 odst. 4 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), k dalšímu řízení. Přitom ji zavázal v rozsudku vysloveným právním názorem a uložil jí, aby po stanovení měsíčního příjmu žalobkyně za období od 1. 1. 1986 do 31. 10. 1989 na základě výše zaplacených měsíčních příspěvků bývalému ROH znovu rozhodla o výši procentní výměry starobního důchodu žalobkyně a následně o celkové výši starobního důchodu.

Podanou kasační stížností napadla žalovaná rozsudek Městského soudu v Praze z důvodu podle ust. § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., tedy pro nepřezkoumatelnost spočívající v nesrozumitelnosti a nedostatku důvodů rozhodnutí. Uvedla, že v projednávaném případě je nesporné, že žalobkyně byla v letech 1986 – 1991 zaměstnancem bývalého O. Výši příjmů v těchto letech nelze zjistit za pomoci standardně získaných důkazů. Soud v rozsudku žalované uložil, aby zjistila výši měsíčních příjmů žalobkyně za období od 1. 1. 1986 do 31. 10. 1989 za pomoci procentuálního výpočtu, jehož základem budou jednotlivé měsíční příspěvky bývalému ROH. Provedení důkazního prostředku, který po žalované soud požaduje, musí být jednak objektivně možné a právní normou dovolené, zároveň však musí být v právní normě naznačen postup, jak daný důkazní prostředek provést a důkaz získat. Jestliže takový postup z právní normy nevyplývá, je na soudu, aby v rozsudku závazným právním názorem náležitě vymezil, jak postupovat. Podle názoru stěžovatelky však soud tomuto požadavku nedostál. Ke zjištění výše příjmů v příslušných měsících je potřeba provedení matematických výpočtů, které stěžovatelka nemůže vytvořit bez jakéhokoli právního základu. Neexistují rovněž žádná pravidla kontroly příslušných operací. Takovéto rozhodnutí stěžovatelky by proto bylo nepřezkoumatelné. Z uvedených důvodů navrhla, aby Nejvyšší správní soud zrušil rozsudek Městského soudu v Praze a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Ve svých vyjádřeních ke kasační stížnosti ze dne 27. 7. 2006, 16. 9. 2006 a 8. 8. 2007 žalobkyně připustila, že nemá všechny potřebné doklady. Navrhla započtení výdělků podle knížky ROH, případně dalších potvrzení. Dle navrhla provedení výslechů svědků k prokázání skutečnosti, že v předmětných letech skutečně pracovala. Předložila potvrzení společnosti R. R. C., a. s., u níž jsou uloženy osobní spisy bývalých pracovníků O., kde tato uvedla, že mzdové listy jí nebyly předány. K potvrzení výše příjmů je však možné použít i knížku ROH.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek z hlediska uplatněného stížního bodu a po posouzení věci dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná. Vzhledem k tomu, že skutkový základ rozsudku krajského soudu žádný z účastníků nezpochybil a Nejvyšší správní soud jej považuje za dostatečně zjištěný, vycházel z něj sám i v řízení o kasační stížnosti.

Ve věci samé uvážil Nejvyšší správní soud takto:

Stěžovatelka namítla, že rozsudek soudu je nepřezkoumatelný, neboť soud neuvedl způsob výpočtu příjmů žalobkyně z výše měsíčních příspěvků bývalému ROH.

Nejvyšší správní soud sice přisvědčil námitce stěžovatelky v tom ohledu, že odůvodnění napadeného rozsudku je poněkud kusé a soud měl přesněji formulovat, jak má žalovaná při stanovení výše příjmů žalobkyně postupovat. Současně má však za to, že tento nedostatek nezakládá nepřezkoumatelnost rozsudku. Nejvyšší správní soud nikterak nepopírá, že základním důkazním prostředkem k prokazování dob zaměstnání

(pojištění) a příjmů je samozřejmě evidenční list důchodového zabezpečení (pojištění), to však neznamená, že rozhodné skutečnosti nelze prokázat jinak. Pro tyto případy platí obecná ustanovení správního řádu, především ust. § 51 odst. 1 z. č. 500/2004 Sb. podle něhož k provedení důkazů lze užít všech důkazních prostředků, které jsou vhodné ke zjištění stavu věci a které nejsou získány nebo provedeny v rozporu s právními předpisy. Jde zejména o listiny, ohledání, svědeckou výpověď a znalecký posudek. Členský průkaz bývalého ROH je svojí povahou listinným důkazním prostředkem obsahujícím relevantní údaje a je tedy k provedení důkazu způsobilý. Městský soud v Praze žalované uložil tento důkazní prostředek užít, neurčil pouze způsob, jakým to má učinit. V daném případě je níméně nepochybné, že je třeba dohledat příslušný předpis, který upravoval stanovení výše příspěvků bývalému ROH v závislosti na výši příjmů zaměstnance, a na základě něho provést rekonstrukci výdělků žalobkyně v daném období. Žalovaná si případně může od žalobkyně vyžádat i další informace, které by upřesnily údaje, z nichž bude při rekonstrukci jejích měsíčních příjmů v době od 1. 1. 1986 do 31. 10. 1989 vycházet, případně provést i další žalobkyní navržené důkazy.

Námítka žalované, že neexistují žádná pravidla kontroly takového výpočtu a následné rozhodnutí by tak bylo nepřezkoumatelné, je zcela nepřipadná. Podle ust. § 50 odst. 4 z. č. 500/2004 Sb. pokud zákon nestanoví, že některý podklad je pro správní orgán závazný, hodnotí správní orgán podklady, zejména důkazy, podle své úvahy; přitom pečlivě přihlíží ke všemu, co vyšlo v řízení najevo, včetně toho, co uvedli účastníci. Charakter závazného podkladu v řízení o dávku důchodového pojištění má, jak vyplývá z výše uvedeného, evidenční list důchodového pojištění a zde by tedy bylo možné hovořit o „pravidlech kontroly příslušných operací“. Členský průkaz ROH je však důkazním prostředkem, z něhož je vyvozován důkaz na základě hodnotící úvahy správního orgánu, přičemž výsledek tohoto hodnocení není předem dán. Svojí úvahu při hodnocení tohoto a všech dalších provedených důkazů pak správní orgán uvede ve smyslu ust. § 68 odst. 3 z. č. 500/2004 Sb. v odůvodnění rozhodnutí, čímž bude zajištěna jeho přezkoumatelnost.

Na základě uvedeného dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že napadený rozsudek Městského soudu v Praze netrpí vadou podle ust. § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. a kasační stížnost proto podle ust. § 110 odst. 1 s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 a 2 s. ř. s. za použití ustanovení § 120 téhož zákona. Žalovaná nemá právo na náhradu nákladů řízení ze zákona, žalobkyně měla v řízení o kasační stížnosti plný úspěch, žádné náklady jí však v souvislosti s tímto řízením prokazatelně nevznikly. Nejvyšší správní soud jí proto náhradu nákladů nepřiznal.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 29. srpna 2007

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu

